

Nieuwsbrief Nederlandstalige AAT

Nr. 9

12 maart 2014

AAT als Linked Open Data

Wij zijn verheugd aan te kondigen dat het Getty Instituut de Art & Architecture thesaurus (AAT) als Linked Open Data (LOD) heeft gepubliceerd.

De set is beschikbaar voor download via vocab.getty.edu onder een Open Data Commons Attribution Licentie [ODC BY 1.0](http://creativecommons.org/licenses/by/1.0/).

Dit betekent dat het gebruik van de set vrij is, maar dat er een toeschrijving van het werk aan het Getty Instituut moet zijn. Een soort bronvermelding dus. Het voordeel van deze dienst is dat u nu altijd de meest recente versie van de internationale AAT kunt raadplegen via deze web service. De webservice is ontwikkeld volgens de laatste inzichten op het gebied van linked open data en biedt verschillende functionaliteiten en dataschema's, zoals SKOS en JSON.

Wanneer gegevens open en gelinkt zijn, betekent het dat de data gestructureerd en gepubliceerd wordt volgens de principes van Linked Data. [Lees hier over Linked Open Data en waar het goed voor is.](#)

Het RKD werkt al sinds 1994 aan de vertaling en bewerking van deze standaard thesaurus en is sinds 2009 partner in de ITWG (International Terminology Working Group) van [Getty Vocabularies](#). Sinds 2010 werkt het RKD samen met het [KIK-IRPA](#) (Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium) in Brussel om de Nederlandstalige AAT verder te ontwikkelen en aan het hele Nederlandstalige werkveld aan te bieden. Daarnaast dragen we bij aan uitbreiding van de AAT met nieuwe concepten die vanuit culturele instellingen aangedragen worden.

- Lees hieronder verder wat dit betekent voor de web-service van de Nederlandstalige AAT

De AAT-Ned webservice

Sinds februari 2012 is de webservice voor de Nederlandstalige AAT online. Met behulp van de webservice kunnen de concepten in SKOS (Simple Knowledge Organization System) of in Adlib XML worden opgevraagd. Er zijn enkele "search methods" beschikbaar om concepten op diverse manieren op te vragen. In overleg met Getty Vocabularies werd de Aat-Ned webservice als een pilot voor het Nederlandstalige werkveld beschikbaar gesteld. Nu er een uitgebreidere en meer geavanceerde webservice door Getty wordt aangeboden is deze dienst eigenlijk overbodig geworden. In overleg met de klankbordgroep bestaande uit gebruikers van AAT-Ned is daarom besloten dat de eigen webservice op termijn stopgezet zal worden. Wij doen dit uiteraard niet zomaar.

- **Hierbij nodigen we de gebruikers van de webservice dan ook uit om bij vragen contact met ons op te nemen, of om zelfstandig over te schakelen naar de Getty webservice via vocab.getty.edu.**
- Een verschil met de Nederlandstalige webservice is dat de Getty webservice de Nederlandstalige kandidaat concepten niet toont. De werking en inhoud van de webbrowser van de AAT-Ned blijft voorlopig ongewijzigd.
- Wijzigingen in de Nederlandstalige concepten worden periodiek verwerkt door Getty Vocabularies, deze zijn dus niet direct zichtbaar via de Amerikaanse site en webservice.

Werk aan de AAT

Er zijn de afgelopen jaren weer honderden wijzigingen en verbeteringen in de vertalingen van termen en definities scope notes doorgevoerd. De wijzigingen in voorkeurstermen (descriptors) kunt u op [onze website bekijken](#).

Beeldende kunst

Een sprekend voorbeeld van een belangrijk gewijzigd concept is de vertaling van 'visual arts'. Dit was vertaald met 'beeldende kunst', maar hoewel dit concept qua betekenis wel overlapt met beeldende kunst, kan het geen bredere term zijn van 'toegepaste kunst' die hier hiërarchisch onder geplaatst is. Het bleek dat 'beeldende kunst' de vertaling moest zijn van 'fine arts' (300054195), die hiërarchisch op hetzelfde niveau staat als 'toegepaste kunst'. 'schone kunst' blijft behouden als alternatieve term. De bredere term 'visual arts' is vertaald met 'visuele kunst'.

[<kunst en aanverwante vakgebieden>](#)

- [-kunsten](#)
 - [+uitvoerende kunsten](#)
 - [-visuele kunsten](#)
 - [+architectuur](#) (vakgebied)
 - [-kunst](#)
 - [beeldende kunst](#)
 - [toegepaste kunst](#)

Hoewel de AAT-Ned hoofdzakelijk door Bureau AAT, een redactiegroep en vertalers wordt gemaakt, streven wij naar zoveel mogelijk gebruikersparticipatie bij de ontwikkeling van de AAT ofwel we hopen op een beetje 'crowdsourcing'. Omdat het soms lastig is van cultuurhistorische concepten van diverse aard de exacte Nederlandstalige equivalent te duiden hebben we hierbij veel aan de hulp van experts in diverse vakgebieden. Zo hebben we in het verleden hulp gevraagd, en gekregen, van kenners op het gebied van o.a.: glaswerk, hang- en sluitwerk, legerkleding en boekbanden. Graag komen we in contact met experts op het gebied van kunst, architectuur en materieel erfgoed in het algemeen, om de informatie over deze onderwerpen in de AAT kritisch te bekijken en eventueel aan te vullen.

Dus als u iets in de gegevens van de AAT-concepten ziet wat niet (helemaal) correct is; misschien een definitie van het concept of de plaats in de hiërarchie, dan kunt u als gebruiker altijd opmerkingen of wijzigingsvoorstellen over dit concept aan ons doorsturen via het formulier dat onder de knop 'bewerken' in het detailscherm van de concepten staat. Wij waarderen uw bijdrage hierin.

Redactie-AAT

De redactie die we samen met onze Belgische partner het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium (KIK-IRPA) hebben ingesteld werkt aan de toevoeging van nieuwe concepten.

Momenteel is een set bestaande uit zo'n 1100 nieuwe termen uit de AM-Move thesaurus. Zo'n 500 concepten worden verwerkt tot AAT voorstellen. De eerste set van 280 concepten ligt bij de Getty redactie om in de Internationale AAT opgenomen te worden. De reden dat niet de hele Am-Move set kan worden opgenomen is tweeledig. Soms is er te weinig informatie aanwezig om een term goed te valideren. Daarnaast komt het vaak voor dat termen bestaan uit een samenstelling van twee unieke concepten; zoals 'pauwenveer' en 'hostiedoosfoedraal'.

Deze termen moeten volgens de richtlijnen van de AAT uitgesplitst worden in hun semantische onderdelen. Dus 'pauw'+ 'veer' en 'hostiedoos' + 'foedraal'. Deze richtlijn is ook bedoeld om eindeloze reeksen samenstellingen in de AAT te voorkomen. Het kan overigens wel dat een samengestelde term wordt opgenomen maar dan is de betekenis vaak breder dan die van de som der delen. Dit betreft concepten zoals 'kunstgeschiedenis' en 'avondmaalskelken'.

Bezoekersaantallen AAT website

De webbrowser van de AAT-Ned werd het afgelopen jaar zo'n 15.500 keer bezocht. Deze bezoeken komen van ongeveer 5100 unieke gebruikers. Deze gebruikers zoeken gemiddeld op 9 termen per bezoek. Het aantal paginaweergaven bedraagt 138.000.

Bezoeken

15.541

Unieke bezoekers

5.147

Paginaweergaven

138.135

Pagina's/bezoek

8,89

De gebruikers komen op het moment van schrijven voor 63% uit Nederland en voor 35% uit België.

AAT voor bibliotheeknetwerk Anet?

Het percentage Vlaamse gebruikers is al significant maar zou nog wel eens verder kunnen stijgen als Anet, een groot Vlaams netwerk van gespecialiseerde wetenschappelijke bibliotheken, waaronder archieven, hogescholen en musea, de AAT gaat gebruiken als aanvulling op hun onderwerpsontsluiting. [Lees hier de aanleiding en over het 'haalbaarheidsonderzoek'](#). Eind deze maand zal bekend worden of er wordt gekozen voor de implementatie van de AAT in de Anet-catalogus.

Anet bestaat o.a. uit:

Universiteit Antwerpen

Universiteit Hasselt

Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience

Stadsarchief Antwerpen

Museum Plantin-Moretus

Archief en Museum voor het Vlaamse Cultuurleven

Hogeschool Antwerpen

Karel de Grote Hogeschool

Koninklijk Museum voor Schone Kunsten

RKD – Nederlands instituut voor kunstgeschiedenis

Prins Willem-Alexanderhof 5

2595 BE Den Haag

www.rkd.nl / www.aat-ned.nl

Wilt u deze nieuwsbrief niet meer ontvangen? Mail dan naar aat@rkd.nl